



The Role of Information in the Transition to Organic Farming of the Farmers: Kadirli Sample

Nermin Bahşi^{1*}, Hasan Kurt²

^{1*}Department of Organic Farming Management, Kadirli School of Applied Sciences, Osmaniye Korkut Ata University, 80760 Osmaniye, Turkey
Corresponding author, E-Mail: nerminbahsi@osmaniye.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1630-7720>

²Department of Organic Farming Management, Kadirli School of Applied Sciences, Osmaniye Korkut Ata University, 80760 Osmaniye, Turkey
E-Mail: kurt_8732@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7483-5401>

ARTICLE INFO

Research Article

Received : 09/05/2018
Accepted : 27/12/2018

Keywords:

Organic farming
Information
Information resource
Awareness
Level of knowledge

ABSTRACT

In this study, it is aimed to learn the level of organic farming knowledge of the farmers and farmers' willingness to pass organic agriculture, determining reasons for not yet commencing organic farming, the informational issues that might affect the trend towards organic farming and, demonstrate the importance of information on the passage of organic agriculture. For this purpose, a questionnaire survey was conducted with 85 farmers' face-to-face interviews determined according to stratified sampling method from the farmers registered in the Farmer Registration System in the Kadirli province of Osmaniye. In the study, it was determined that the farmers were not know of the organic agriculture concept and expressed it in large scale as unfertilized agriculture and natural agriculture. While producers use drug dealers as a source of information on agricultural practices, they express that mass media are the most convenient source of information. It is also seen that the farmers find the informational about organic agriculture insufficient.

Türk Tarım – Gıda Bilim ve Teknoloji Dergisi 7(1): 30-35, 2019

Çiftçinin Organik Tarıma Geçişinde Bilgilendirme Faktörünün Rolü: Kadirli Örneği

MAKALE BİLGİSİ

Araştırma Makalesi

Geliş : 09/05/2018
Kabul : 27/12/2018

Anahtar Kelimeler:

Organik tarım
Bilgilendirme
Bilgi kaynağı
Farkındalık
Bilgi düzeyi

ÖZ

Bu çalışmada, çiftçilerin organik tarım bilgi düzeylerinin öğrenilmesi ve çiftçilerin organik tarıma geçme istekleri, organik tarıma başlamama nedenlerinin tespit edilmesi, organik tarıma yönelişe etkili olabilecek bilgilendirme konularının öğrenilmesi ve organik tarıma geçilmesindeki bilgilendirmenin önemini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, Osmaniye ili Kadirli ilçesinde Çiftçi Kayıt Sistemine kaydı olan çiftçilerden tabakalı örnekleme yöntemine göre belirlenen 85 çiftçi ile yüz yüze görüşme yöntemi ile anket çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmada, çiftçilerin büyük oranda organik tarım kavramını bilmedikleri, genellikle gübresiz tarım ve doğal tarım olarak ifade ettiği belirlenmiştir. Üreticiler tarımsal uygulamalar konusunda bilgi kaynağı olarak ilaç bayilerini kullanırken, en rahat bilgi alabildikleri kaynağın ise kitle iletişim araçları olduğunu ifade etmektedirler. Çiftçilerin organik tarım konusundaki bilgilendirmeleri yetersiz buldukları da elde edilen önemli bulgulardandır.



Giriş

Dünya üzerinde diğer kaynaklarda olduğu gibi tarımsal üretim için gerekli olan kaynaklar da sınırsız değildir. Özellikle toprak başta olmak üzere yanlış uygulama ve kullanım sonucu tarımsal kaynaklar tükenmektedir. Canlı yaşamının sürdürülebilirliği tarımda sürdürülebilirlikle doğrudan bağlantılıdır. Dünya genelinde, tarımsal üretimde verimliliği artırmak için kullanılan materyallerin ve yapılan uygulamaların çevreye farklı şekillerde zarar verdiğinin görülmesi ve çevre konusundaki kaygıların artması sonucunda organik tarım ortaya çıkmıştır. Çevresel kaygıların yanı sıra konvansiyonel tarımda gittikçe artan kimyasal kullanımı neticesinde ürünlerin canlı sağlığını tehdit eden bir yapıya bürünmesi de organik tarıma yönelişin ana sebeplerindedir. Organik tarım sürdürülebilir tarım sistemleri arasında yer almaktadır. Organik tarımda çevreye dost tarım yöntemlerinden doğal metotlar kullanıldığı için uzun vadede toprağın verimi artmakta ve üründe miktar artışı sağlanmaktadır (Torun, 2011). Uluslararası Organik Tarım Hareketleri Federasyonu'nun (IFOAM-International Federation of Organic Agriculture Movements) 2015 verilerine göre Dünyada toplam tarım arazilerinin yalnızca %1'inde, Türkiye'de ise %1,3'ünde organik tarım yapılmaktadır. Türkiye, Dünya'da organik tarım alanları açısından 18. sırada, Avrupa'da ise 9. sırada bulunmaktadır. Dünyada perakende satışlar değeri 76 milyar Euro, Türkiye'de ise 4 milyar Euro'dur. Ancak üretim düzeyi organik ürün talebini karşılayacak boyutlarda değildir.

Organik tarımın ve organik ürün talebindeki artışın meydana gelmesinde çiftçi eğitimleri, yazılı ve görsel basın, resmi ve özel sektör kurum ve kuruluşları, üreticiler ve tüketiciler için etkili olan bilgi kaynaklarını oluşturmaktadır (Torun, 2011). Çiftçilerin organik tarıma yönelik tutumları, kitle iletişim araçları, dergiler, veri tabanları, kooperatifler ve kar amacı gütmeyen bilgi dağıtıcıları gibi ağların oluşturulması yoluyla organik çiftçiler ve bilgi dağıtıcılarını birleştirerek olumlu yönde geliştirilmelidir (Rezvanfar ve ark., 2011).

Organik tarımın gelişimini engelleyen çeşitli faktörler bulunmaktadır. İlk yıllarda beklenen geliri elde edememe, iç pazarların yeterince gelişmemiş olması, ürün depolama ve saklama veya nakliye gibi uygulamada sorun olarak görülen faktörlerin yanı sıra organik tarıma başlayan üreticilerin çeşitli sebeplerle faaliyetleri sürdürmeme istekleri de ortaya çıkabilmektedir. Diğer bütün alanlarda olduğu gibi organik tarım faaliyetlerinde de dönüşüm sıkıntılı bir süreç olarak görülebilmektedir. Yetersiz bilgi ve dönüşümden sonra karşılaşılabilecek durumların net olmaması bunda etkili olmaktadır. Özellikle dönüşümden sonraki ilk yıllarında, organik çiftçilere bilgi sağlamak ve sunmak organik tarımdan çıkan çiftçi sayısının azaltılmasında önemli gibi görünmektedir (Lapple, 2010). Ayrıca hükümetin organik tarımı desteklemeye yönelik mali desteklerinin yetersizliği ve geçiş sürecini teşvik etmek için desteğinin bulunmaması, yetersiz çiftçi eğitim ve tüketici bilinçlendirme çalışmaları, özel sektör ve STK'nın (Sivil Toplum Kuruluşları) yerel nitelikteki sınırlı çalışmaları, kamu-özel sektör-STK arasındaki işbirliği eksikliği ve bilgi paylaşım ağının bulunmaması nedeniyle ülkemizde organik tarım ve gıda pazarı istenilen ve hedeflenen düzeye gelmekten uzaktır (Demiryürek, 2011).

Organik tarımsal üretimine geçilmesi ve üretim düzeyinin artırılması için üreticilere bilgilendirme ve yayım çalışmalarının artırılması büyük önem taşımaktadır. Çiftçi eğitimleri ve bilgilendirmeler ile yeniliklerin tarımda uygulanması tarımsal gelişmenin sağlanmasında ve tarımda yaşam kalitesinin artışında önemli rol oynayacaktır. Bu çalışma, organik tarım faaliyetlerinin bulunmadığı Osmaniye ili Kadırlı ilçesindeki çiftçilerin organik tarım bilgi düzeylerinin öğrenilmesi ve çiftçilerin organik tarıma geçme istekleri, henüz organik tarıma başlamama nedenlerinin tespit edilmesi, organik tarıma yönelişe etkili olabilecek bilgilendirme konularının öğrenilmesi ve organik tarıma geçilmesindeki bilgilendirmenin önemini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Yöntem

Bu çalışmanın ana materyalini Osmaniye ilinin Kadırlı ilçesinde Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan çiftçilerden anket yoluyla elde edilen veriler oluşturmaktadır. Kadırlı ilçesinde 69 köy ve bu köylerde kayıtlı 3761 çiftçi bulunmaktadır. İşletmeler arazi büyüklük gruplarına göre tabakalara ayrılmıştır. Anket uygulanacak örnek sayısının belirlenmesinde tabakalı örnekleme yöntemlerinden Neyman Yöntemi kullanılmıştır (Yamane, 2001).

$$n = \frac{(\sum N_h S_h)^2}{N^2 D^2 + \sum N_h S_h^2}$$

Formülde;

N : Populasyondaki işletme sayısını

n : Örnek sayısını

N_h : h'inci tabakadaki işletme sayısını

S_h : h'inci tabakanın standart sapmasını

S²_h : h'inci tabakanın varyansını

D² : (d²/z²) olup, d ortalamadan belirli bir orandaki (%10) sapmayı (Ana kütleinin ortalaması 65,54 da, %10'u olarak yaklaşık 6,55 da alınmıştır), z ise %95 güven sınırına karşılık gelen z tablo değerini (1,96) ifade etmektedir.

Neyman yöntemi kullanılarak ana kitleyi temsil edecek örnek sayısı 74 olarak hesaplanmıştır. Hatalı anket ihtimali dikkate alınarak uygulamada 85 anket yapılmıştır. Hesaplanan örnek büyüklüğünün tabakalara dağıtımında orantılı yöntem kullanılmıştır (Çizelge 1).

Çizelge 1 Kadırlı'de arazi büyüklüklerine göre işletmelerin ve örnek sayılarının dağılımı

Table 1 Distribution of enterprises and sample numbers according to land sizes in Kadırlı

T	TİS	ÖİS
1-10	188	5
10-20	641	14
20-30	628	13
30-40	436	10
40-60	642	14
60-100	598	13
100-250	500	11
250 +	128	5
Toplam	3761	85

T: Tabakalar, TİS: Tarımsal işletme sayısı, ÖİS: Örneklemedeki işletme sayısı

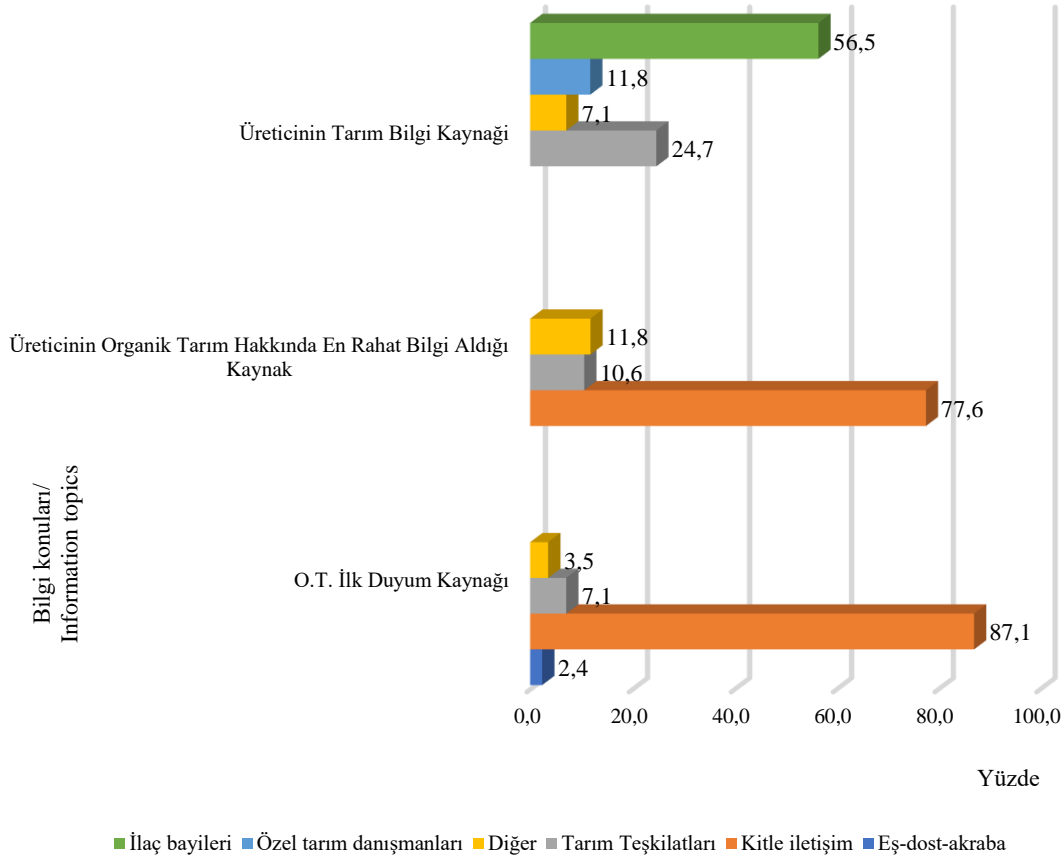
Zaman ve maliyet kısıtı nedeniyle 7 köyde anket çalışması uygulanmıştır. Ancak köylerin dağılımı Kadirli'yi temsil edecek nitelikte seçilmiştir. Anket uygulanan işletmeler tesadüfen seçilmiştir. Anket sonucunda elde edilen veriler frekans ve yüzde dağılımları, çapraz tablolar ve ortalamalar şeklinde verilmiştir.

Araştırma Bulguları

Araştırma bölgesindeki tarım işletmelerinin genel özellikleri değerlendirildiğinde; üreticilerin yaklaşık %95'i erkek, %5'i ise kadındır. Çiftçiler ağırlıklı olarak 40-60 (%62,4) yaş aralığındadır. Çiftçilerin %83,5'i ilkokul mezunu iken, sadece %1,2'si Ön lisans mezunudur. Çiftçilerin ortalama aylık gelirlerinin ağırlıklı olarak 1000-5000 TL (%69,5) arasında olduğu belirlenmiştir. Arazi büyüklükleri arttıkça ortalama aylık gelirleri de artmaktadır. Araştırma bölgesindeki ortalama arazi genişliği 65,5 dekar civarındadır. Kadirli ilçesinin ekonomisi ağırlıklı olarak tarıma dayalı olduğu için hemen hemen arazilerin tamamı (%96,5) işlenmektedir. Üreticilerin %62,4'ü gelirlerinden memnun değilken, sadece %5,9'u memnundur. Çiftçilerin %88,2'sinin herhangi bir üretici birliğine üyeliği bulunmazken, %11,8'i üretici birliğine üyedir. Kadirli ilçesinde organik tarım ile uğraşan çiftçi bulunmamaktadır.

Çiftçilerin tarımsal konularda ağırlıklı olarak ilaç bayilerinden ve tarım teşkilatlarından bilgi aldıkları görülmektedir (Şekil 1). Üreticilerin organik tarım kavramını ilk olarak büyük oranda kitle iletişim araçlarından duydukları ve organik tarım konusunda en rahat bilgi aldıkları kaynağın da yine kitle iletişim araçları olduğu görülmektedir. Kitle iletişim araçları arasında en yaygın kullanılan aracın ise televizyon (%83,5) olduğu görülmektedir. İnternet kullanım düzeyi ise %9,4'tür.

Araştırma bulguları ile literatürde çiftçilerin organik tarım konusundaki bilgi kaynakları sıralaması farklılık göstermektedir. Akın ve ark. (2014) çalışmalarında üreticilerin organik tarım ile ilgili bilgi kaynaklarını %66,7 oranında ilçe tarım müdürlüğü, %12,1 oranında özel şirket, %3,1 oranında televizyon ve basın yayın organları ve %6,1 oranında GAP idaresi ve yine aynı oranda komşu ve arkadaşlar olarak sıralamışlardır. Başak ve ark. (2015) ise çalışmalarında organik tarım hakkındaki bilgi kaynağı olarak TV-dergi %32,4, Tarım il ve ilçe müdürlükleri %31,5, eş-dost %24,1 verilerine yer vermişlerdir. Torun (2011), Kocaeli çiftçisinin bilgi akışının en yüksek oranla eş-dost (arkadaşları) aracılığı ile karşılandığını, bunu sırasıyla kamu kurum kuruluşlarının yayım elemanları ile çeşitli yayım kuruluşları ve tarımsal kooperatiflerin izlediğini belirtmiştir.



Şekil 1 Çiftçilerin bilgi kaynakları
Figure 1 Information sources of farmers

Araştırma sonuçlarına göre çiftçilerin arazi büyüklüklerine ve eğitim düzeylerine göre bilgi kaynakları farklılık göstermemektedir. Farklı arazi büyüklüğüne ve farklı eğitim düzeyine sahip çiftçiler benzer kaynaklardan bilgi almaktadır. Torun da (2011), Kocaeli çiftçisi ile yaptığı çalışmada, organik tarım bilincinin yüksek olması beklenen bireylerin, eğitim düzeyi daha yüksek olan bireyler olması gerektiğini, ancak araştırma bölgesindeki eğitim düzeyinin %81'inin ilköğretim olması sebebiyle dağılım üzerinde farklılık yaratmadığını, fakat bilgi kaynaklarına ulaşmanın yollarını daha kolay öğrenerek uygulamaya alabilecekleri şeklinde açıklanabileceğini ifade etmiştir. Araştırmaya katılan üreticiler organik tarım konusunda Tarım ve Orman Bakanlığı'ndan (%56,5), serbest tarım danışmanlarından (%27,1) ve Ziraat Fakültelerinden (%10,6) bilgi almak istediklerini ifade etmektedirler. Araştırmaya katılan üreticilerin yaklaşık %6'sı organik tarım hakkında seminer/bilgilendirme aldığını ifade etmektedir. Bu bilgilendirmenin de özel bir kuruluş tarafından yapıldığı ifade edilmiştir. Bu seminer/bilgilendirmeler büyük oranda yetersiz (%68,2) bulunurken, kısmen yeterli bulanların oranı ise %28,2'dir. Organik tarım konusunda düzenlenen seminer/bilgilendirmelere katılanlar büyük oranda bu etkinliklerin organik tarıma geçişte teşvik edici olduğunu ifade etmektedir.

Çiftçilerden kendi ifadeleri ile organik tarımı tanımlamaları istendiğinde; %43,5'i bilmediğini ifade ederken, geriye kalanlar ise sağlıklı tarım ve gübresiz tarım şeklinde ifade etmiştir (Çizelge 2). 2004 yılında Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Organik Tarım Kanunu'na göre, organik tarım faaliyetleri: Toprak, su, bitki, hayvan ve doğal kaynaklar kullanılarak organik ürün veya girdi üretilmesi ya da yetiştirilmesi, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma, pazarlama, ithalat, ihracat ile ürün veya girdinin tüketiciye ulaşıncaya kadar olan diğer işlemleri kapsamaktadır (Anonim, 2017). Aynı Kanun'da organik ürün, organik tarım faaliyetleri esaslarına uygun olarak üretilmiş ham, yarı mamul veya mamul haldeki sertifikalı ürün olarak tanımlanmaktadır. Organik tarım, ürünün tarladan tüketiciye ulaşana kadar geçirdiği her aşamanın kontrol altında olduğu ve sertifikalandırılması zorunlu olan bir üretim sistemidir. Organik tarım faaliyetleri Kanun'daki

tanımlamalar dikkate alındığında çiftçilerin organik tarımı tam olarak bilmedikleri görülmektedir.

Çiftçilerin organik tarımın uygulanması süreci konusundaki bilgi düzeyleri değerlendirildiğinde ise sürecin hiçbir aşamasında yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmektedir (Çizelge 3). Elde edilen bu veriler Kadirli'deki çiftçilerin organik tarımın ne olduğu ve uygulanması hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını göstermektedir. Bayram ve ark. da (2007), üreticilerin organik ürünün özellikleri, üretim teknikleri, organik tarım metotları, çevre korumadaki rolü veya diğer sağlık değerleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmadığını ifade etmiştir. Dündar ve Ören (2010) çalışmalarında, tarım danışmanlarının kooperatifleşme, organik tarım ve çevre konularında üreticileri bilgilendirmediğini, alternatif ürün yetiştiriciliği ve pazarlama konularında ise yeterli bilgilendirmenin olmadığını belirtmiştir. Adanacıoğulları ve ark. ise (2012) çalışmalarında, Türkiye'de organik tarımın kırsal kalkınmada çok fazla etkili olamamasının en önemli nedenlerinden birisinin işletme yöneticilerinin organik ürünlerin pazarlaması konusunda yeterli bilgiye sahip olmaması olduğunu ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan çiftçilere organik tarım ile ilgili hangi konularda bilgi verilirse etkili olabileceği sorulduğunda ise sırasıyla; organik tarımın avantaj ve dezavantajları, organik tarıma geçiş süreci, üretim süreci, pazarlama ve organik tarımın gerekliliği konularındaki bilgilerin organik tarıma geçişte etkili olabileceği ifade edilmiştir (Çizelge 4). Yaş gruplarına ve eğitim düzeyine göre hangi konularda yapılan bilgilendirmelerin organik tarıma geçişte etkili olacağı değerlendirildiğinde ise, 40-60 yaş arası çiftçiler ve ilköğretim mezunları geçiş süreci ve üretim süreci, 26-60 yaş grubu ve ilköğretim mezunları avantaj ve dezavantaj bilgisinin organik tarıma geçişte etkili olacağını ifade etmektedir.

Araştırmaya katılan çiftçilerin %70,6'sı organik tarıma geçmek istemediklerini ifade ederken, %29,4'ü geçmek istediğini ifade etmiştir. Organik tarıma geçmek isteyenler; ağırlıklı olarak 26-40 yaş grubundakilerin %39,1'i, 40-60 yaş grubundakilerin %24,5'idir. Organik tarıma geçmek isteyen çiftçiler arazi sahipliğine göre değerlendirildiğinde ise ağırlıklı olarak 250 da ve üzeri araziye sahip olanların %60'ı ve 100-250 da araziye sahip olanların %54,5'i geçiş konusunda olumlu yaklaşıma sahiptirler.

Çizelge 2 Organik Tarımın Tanımı

Table 2 Definition of organic agriculture

Tanımlar	Sayı	Yüzde (%)
Kimyasal gübre kullanılmayan tarım	15	17,6
Sağlıklı tarım	32	37,6
Kontrollü tarım	1	1,2
Bilmiyorum	37	43,5
Toplam	85	100,0

Çizelge 3 Organik tarım süreci bilgi düzeyi (%)

Table 3 Organic agriculture process knowledge level (%)

Organik tarım süreci	Evet	Kısmen	Hayır	Ortalama
Organik Tarıma Geçiş Süreci	11,8	14,1	74,1	2,62
Organik Tarımda Üretim Süreci	12,9	22,4	64,7	2,52
Organik Tarımda Pazarlama	10,6	11,8	77,6	2,67
Organik Tarımda Hasat ve Depolama Süreci	8,2	29,4	62,4	2,54

Çizelge 4 Çiftçilerin organik tarıma geçişte etkili olabileceğini düşündükleri bilgi konuları (%)

Table 4 Information that farmers think organic farming can be effective in transit (%)

Konular	Fikrim yok	Etkisiz	Az etkili	Etkili	Çok etkili	Ortalama
Geçiş Süreci	3,5	8,2	28,2	24,7	35,3	3,80
Üretim süreci	24,7	3,5	32,9	11,8	27,1	3,13
Pazarlama süreci	18,8	60,0	5,9	9,4	5,9	2,24
Organik tarımın gerekliliği	44,7	23,5	20,0	3,5	8,2	2,07
Avantaj ve dezavantajlar	8,2	4,7	12,9	50,6	23,5	3,76

Çizelge 5 Organik tarıma geçişte etkili olabilecek faktörler (%)

Table Factors that might be effective in the transition of organic farming (%)

Faktörler	Fikrim yok	Etkisiz	Az Etkili	Etkili	Çok Etkili	Ortalama
Yüksek fiyatlar				8,2	91,8	4,92
Pazarlama kolaylığı ve garantisi		1,2		21,2	77,6	4,75
Talep artışı			1,2	38,8	60,0	4,59
Diğer üreticilerin başarısı	1,2	1,2	4,7	48,2	44,7	4,34
Teknik eğitim ve destek			16,5	49,4	34,1	4,18
Kişisel sağlık		3,5	35,3	42,4	18,8	3,76
Çevreye duyarlılık		1,2	62,4	18,8	17,6	3,53
Doğru ve etkin bilgilendirme			20,0	80,0		3,80

Çizelge 6 Organik tarım hakkındaki düşünceler

Table 6 Thinking about organic farming

İfadeler	Ortalama
Organik tarımı gerekli buluyorum	3,16
Organik tarım konusundaki bilgilendirmeler yeterli.	1,27
Organik tarım konusundaki bilgilere kolayca ulaşabiliyorum.	1,78
Organik tarım hakkındaki bilgilendirmelerde kitle iletişim uygun ve yeterli.	3,82
Organik tarıma geçişi teşvik edecek bilgilendirmeler yeterli.	1,33
Yetkililerin Organik tarım hakkındaki bilgisini yeterli buluyorum.	2,44
Organik tarıma geçişte bilgilendirme faktörünün etkisinin büyük olduğunu düşünüyorum.	4,08
Organik tarım hakkında yeterli bilgilendirme ile istenilen düzeyde üretim sağlanabilir.	3,31
Organik tarıma geçişi kolay buluyorum.	2,78

Ayrıca, gelir durumları göz önünde bulundurulduğunda ağırlıklı olarak 5000 ve üzeri gelire sahip olan çiftçiler (%37,5) ile 2000-3000 TL arası gelire sahip olan çiftçiler (%35,3) organik tarıma geçmek istemektedir. Organik tarıma geçmek istememe ve ilgisizlik nedenleri arasında ise verim düşüklüğü (%34,1) ve gelirden azalma (%27,1) olması kaygısı önemli bir yer tutmaktadır. Organik tarıma geçmek isteyen çiftçilerin hiçbiri organik tarıma geçmek için gerekli şartlar ve yeterlilikler hakkında bilgiye sahip değildir. Organik tarıma geçmek isteyen çiftçilerin sadece %24'ü organik tarıma geçiş için ilk olarak ne yapması gerektiği konusunda bilgiye sahip olduklarını ifade etmektedir.

Yüksek ürün fiyatları, pazarlama kolaylığı ve garantisi, talep artışı, diğer üreticilerin başarısı, teknik eğitim ve destek, doğru ve etkin bilgilendirme araştırmaya katılan üreticilerin organik tarıma geçişlerinde etkili olabilecek faktörler olarak sıralanmaktadır (Çizelge 5). Üreticilerin organik tarım konusundaki düşüncelerini belirlemek amacıyla oluşturulan ifadeler katılımlı düzeyleri 5'li Likert ölçek (1: Kesinlikle katılmıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum) kullanılarak değerlendirilmiştir (Çizelge 6). Üreticilerin; organik tarımı kısmen gerekli buldukları, organik tarım konusundaki bilgilendirmelerin yetersiz olduğunu düşündükleri, bilgilere kolayca ulaşamadıkları, bu konudaki bilgilendirmelerde kitle iletişiminin uygun ve yeterli gördükleri, organik tarıma geçişi teşvik edecek

bilgilendirmelerin yetersiz olduğunu düşündükleri görülmektedir. Ayrıca, yetkililerin organik tarım konusundaki bilgilerini kısmen yeterli buldukları, organik tarıma geçişte bilgilendirme faktörünün etkisinin büyük olduğunu, organik tarım hakkında yeterli bilgilendirme ile yeterli üretim artışının kısmen sağlanabileceğini, organik tarıma geçişin kısmen kolay olduğunu düşündükleri görülmektedir.

Organik tarıma geçmek isteyen çiftçilerin %48'i, organik tarıma geçmek istemeyenlerin de %33,3'ü organik tarımı gerekli görmektedir. Organik tarıma geçmek isteyenlerin %80'i, geçmek istemeyenlerin ise %83,3'ü organik tarım konusunda yapılan bilgilendirmelerin yetersiz olduğu düşüncesinde iken, hem organik tarıma geçmek isteyen hem de geçmek istemeyen çiftçiler organik tarım ile ilgili bilgilere kolay bir şekilde ulaşamadıklarını ifade etmektedir. Organik tarıma geçmek isteyenlerin %76'sı, geçmek istemeyenlerin %75'i organik tarıma geçişi teşvik edecek bilgilendirmelerin kesinlikle yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Yetkililerin organik tarım konusundaki bilgileri organik tarıma geçmek isteyen (%60) ve istemeyenler (%68,3) tarafından kısmen yeterli görülmektedir. Organik tarıma geçmek isteyenlerin %84'ü geçmek istemeyenlerin %78,4'ü organik tarıma geçişte bilgilendirme faktörünün etkisinin büyük olduğunu düşünmektedir. Organik tarıma geçmek isteyenlerin %72'si, geçmek istemeyenlerin %68,3'ü yeterli

bilgilendirme ile organik tarımda yeterli üretim düzeyine ulaşılabilirliğini ifade etmektedir. Organik tarıma geçmek isteyenlerin %76'sı, geçmek istemeyenlerin %63,3'ü organik tarıma geçişin kısmen kolay olduğunu düşünmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Organik tarım dünya genelinde önemi gittikçe artan bir konudur. Ancak artan önemine karşılık hem üreticilerin hem de tüketicilerin organik tarım konusunda bilgi eksikliklerinin olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmada, üreticilerin organik tarım ve uygulanması konusunda yeterince bilgiye sahip olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, çiftçiler organik tarım konusundaki bilgilendirmelerin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Çiftçilerin belirli bir kısmının organik tarıma geçme isteği bulunmasına rağmen, bilgi eksikliği nedeni ile organik tarıma başlamaya cesaret edemedikleri görülmektedir. Literatürde ülkemizde organik tarımın yaygınlaşmasında üreticilerin konu hakkındaki bilgi yetersizliği en büyük engel olarak görülmektedir. Tespit edilen sorunların önüne geçmek için teknik elemanların eğitilmesi gerçekleştirilmeli ve bunlar aracılığıyla çiftçiler bilgilendirilmeli, genç çiftçilerin önü açılarak teşvik sağlanmalı, bilgi kaynakları ve kanallarının etkin kullanılması temin edilmelidir. Mevcut çiftçilerin ağırlıklı yaş aralıkları göz önüne alınarak özellikle televizyon gibi kitle iletişim kanallarının çiftçilerin organik tarım konusunda bilgilendirilmesinde etkin kullanımı sağlanmalıdır. Yetkililerin ise yayım faaliyetlerini göz ardı etmeden etkin ve uygulanabilir politikalar izlemesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- Adanacıoğlu H, Öztürk Coşar G, Engindeniz S. 2012. Dünyada ve Türkiye'de Organik Tarımın Kırsal Kalkınmaya Etkilerinin Değerlendirilmesi. 10. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi Bildiriler Kitabı, 245-253. 5-7 Eylül 2012, Konya.
- Akın S, Kara A, Pirinç V, Öcal Kara F. 2014. Organik Tarım Üreticilerinin Teknik -Ekonomik Sorunları, Bilgi Kaynakları Ve Organik Tarım Üretici Birliğinin Etkisi (Ilgın Köyü Örneği). XI. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi Bildiriler Kitabı, 1622-1627. 3-5 Eylül 2014, Samsun.
- Anonim. 2017. Organik Tarım Kanunu. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5262-20100311.pdf> (30.08.2017).
- Başak H, Özcan S, Yılmaz V. 2015. Manisa İli Demirci İlçesinde Organik Tarım Hakkında Üreticilerin Bilgi Düzeylerinin ve Beklentilerinin Belirlenmesi. Türk Tarım ve Doğa Bilimleri Dergisi, 2(4): 324-331.
- Bayram B, Yolcu H, Aksakal V. 2007. Türkiye'de Organik Tarım ve Sorunları. Atatürk Üniv. Ziraat Fak. Dergisi, 32(2): 203-206.
- Demiryürek K. 2011. Organik Tarım Kavramı ve Organik Tarımın Dünya ve Türkiye'deki Durumu. GOÜ Ziraat Fakültesi Dergisi, 28(1): 27-36.
- Dündar S, Ören N. 2010. Tarımsal Yayım Geliştirme Projesinin Kırsal Ve Tarımsal Kalkınmadaki Rolü Ve Uygulama Etkinliği: Şanlıurfa İli Örneği. Ç.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, 22(2): 120-129.
- IFOAM. 2017. The World of Organic Agriculture, Statistics&Emerging Trends 2017. <http://www.organic-world.net/yearbook/yearbook-2017.html>.
- Lapple D. 2010. Adoption and Abandonment of Organic Farming: An Empirical Investigation of the Irish Drystock Sector. Journal of Agricultural Economics, 61(3): 697-714.
- Rezvandar A, Eraktan G, Olhan E. 2011. Determine of factors associated with the adoption of organic agriculture among small farmers in Iran. African Journal of Agricultural Research, 6(13): 2950-2956.
- Torun E. 2011. Organik Tarımda Çiftçilerin Bilgi Kaynakları (Kocaeli İli Kartepe İlçesi Örneği). KSÜ Doğa Bil. Dergisi, 14(4): 53-61.
- Yamane T. 2001. Foundation Sampling Methods. Literatur publish. ISBN 975-8431X. İstanbul.